

Word weer sterk door Gods Woord! **(Nehemia 8 – vijfde preek in de serie)**

*Liturgie zondagmorgen 31 oktober 2010
te Hardinxveld-Giessendam:*

Belijdenis van afhankelijkheid
Vredegroet van God
Psalm 119:40,49
Lezing van Gods wet (Matt.5:21-48)
Psalm 51:1,2
Gebet
Lezen: Nehemia 8:1-12
Liedboek 305
Tekst: Nehemia 8:10b
Verkondiging
Psalm 32:1,4,5
Dankgebed en voorbeden
Inzameling van de gaven
Gezang 143:1,4
Zegen van God

Gemeente, geliefd door onze Heer Jezus Christus!

Wat gebeurt er als ik de Bijbel omhoog houd?

Niet veel bijzonders.

Hooguit denk je: waarom doe je dat?

Of zelfs: man, doe niet zo overdreven.

En als ik de Bijbel opendoe?

Weer niets bijzonders. We verwachten niet anders.

Daar bèn je immers voor, als predikant.

Om de Bijbel open te doen en eruit te lezen.

Toch ging dat in de tijd van Nehemia dus heel anders, we lazen het zopas.

Ezra verschijnt ten tonele.

En hij is de schrijver (vs1), of ook: schriftgeleerde, de man van de Bijbel.

En dan toont Ezra de Bijbel aan het aanwezige volk, vers 2.

Hij staat daarbij op een podium, vers 5,
zodat iedereen kan zien hoe hij het boek opent.
En... op dat moment gaat heel het volk staan!
Als vanzelf. Er is geen opdracht voor gegeven of zo.
Dit is de spontane reactie van het volk.
Er gebeurt wat als de Bijbel opengaat.
Nog vóór er maar een letter uit gelezen is.

Ezra prijst vervolgens de HEER, de grote God.
En het volk antwoordt spontaan: Amen, amen,
en ze strekken hun handen uit naar God,
om vervolgens op hun knieën te vallen,
en heel diep te buigen voor Hem.

De Bijbel, dat is hier duidelijk niet zomaar een boek.
Het is het boek van de HEER, de grote God!
En als de Bijbel opengaat, dan klinkt de stem van die God,
dan opent zich het hart van hun HEER.
Wat een happening is dat, broeders en zusters!

Tegelijk staat dit wel heel ver af van hoe wij daarmee omgaan, of niet?
We hebben -tig bijbels in huis.
Maar wat hebben we daarmee in huis, beseffen we dat nog?
Een nationale Bijbelzondag is misschien toch niet helemaal overbodig.
Ook al gaat elke zondag de Bijbel open,
vandaag leren we weer onder de indruk te komen van Gods Woord.
Ja, ontdekken we weer hoe sterk we daarmee staan.

Thema: *Word weer sterk door Gods Woord!*

Daarvoor zijn twee dingen nodig:

1. Het pijnlijke besef: dit gaat over mij.
2. Het goede nieuws: ik hoor bij God.

1. Het pijnlijke besef: dit gaat over mij!

Wees niet bedroefd.

Dat is de eerste boodschap van onze tekst.

Heel centraal, in dit hele bijbelgedeelte uit Nehemia 8.

Kijk maar, in vers 11 staat het nog een keer:

wees stil, dit is een heilige dag, wees dus niet bedroefd.

En het was ook al gezegd in vers 9.

Ja, in vers 9 zie je hoe ze dit voortdurend wéér moeten zeggen.

Nehemia, Ezra, maar ook de vele Levieten.

Ze moeten alle zeilen bijzetten om ...

ja om het volk van het huilen te weerhouden.

Of liever gezegd: om ze er weer mee te laten óphouden.

Want, lezen we in vers 9b, het hele volk was in tranen uitgebarsten!

Nou, dat is mij nog nooit overkomen, moet ik u zeggen.

Dat ik hier of in een andere gemeente voorlas uit de Bijbel,

en dat de mensen massaal begonnen te huilen.

Zodat ik zou moeten zeggen: ho, wacht even, wees nu niet verdrietig, u mag echt weer ophouden met huilen.

Ja, dat het niet genoeg was dat ik het vanaf de preekstoel zei.

Maar dat ik kerk in moest lopen, samen met enkele ouderlingen, om overal de mensen aan te spreken die in huilen waren uitgebarsten.

Nog nooit meegemaakt!

U wel?

Nou is dit natuurlijk ook wel een bijzondere situatie.

Het volk heeft een moeilijke tijd achter de rug.

Terwijl onder leiding van Nehemia Jeruzalems muur werd herbouwd, werd er op alle mogelijke manieren geprobeerd om dit werk ongedaan te maken.

De duivel toonde om zo te zeggen zijn ware gezicht.
Na eerst gebruik gemaakt te hebben van psychologische oorlogsvoering,
was het plan vervolgens om onverhoeds het volk te overvallen,
en al het opbouwwerk weer te verwoesten.
Reken maar dat men daar bang van werd!
Maar desondanks was *in no time* de muur herbouwd (52 dagen).
Het was overduidelijk geweest dat God hier achter zat.
Dat God het opbouwwerk had gezegend.

Daar kwam nog bij, zagen we vorige week,
dat op zeker moment ook *binnen* de muren grote onvrede ontstond.
Er was sprake van enorme sociale misstanden:
volksgenoten buiten hun eigen mensen uit,
schrokken er zelfs niet voor terug om hen als slaven te verkopen,
terwijl ze net zelf als volk uit de ballingschap waren bevrijd.
Maar ook daar werd krachtig orde op zaken gesteld, o.l.v. Nehemia.
Met als gevolg dat men massaal de eer gaf aan God.
Wat was Hij ook hierin goed voor hen!

Nou, je kunt je voorstellen wat voor impact dit alles had.
Men was inmiddels diep onder de indruk van God.
Men was weer zeer gemotiveerd om te luisteren naar Hem.
Dit is dus niet zómaar een doorsnee-zondag, om zo te zeggen.
Dit is een heel bijzonder moment!

En toch heeft de HERE dit hele gebeuren in de Bijbel laten zetten.
Als een kennelijke boodschap ook voor ons.
Wees niet bedroefd!
Nou, zo'n boodschap heeft alleen zin als je het wél bént.
Als je het ook wel móet zijn, wanneer je eerlijk luistert naar Gods Woord.
Zoals elders in de Bijbel wordt gezegd (2 Kor.7:10):
verdriet dat God geeft leidt tot een inkeer waar je nooit spijt van krijgt!

Met andere woorden: dat verdriet is niet *het doel*,
je moet er ook vooral niet in blijven steken,
maar tegelijk kan het er niet zonder.
Wil je weer sterk worden door Gods Woord,
dan zal er het pijnlijke besef moeten zijn: dit gaat over mij!

Om dat nog wat duidelijker te maken, kijken we even naar Nehemia 9.
In Nehemia 8 klinkt de boodschap: wees niet bedroefd!
En dat heeft men ook ter harte genomen.
Want er wordt flink feest gevierd.
Een groot en vrolijk feest voor de HEER.
Maar dat weerhoudt men er niet van
om in Nehemia 9 een heel ander soort bijeenkomst te houden.
Waar men naar toegaat gehuld in boetekleren, met stof op hun hoofd.
Teken van droefheid, en van diep berouw.
Wat alles te maken heeft, opnieuw, met het Woord van God.
Want een kwart deel van de dag, zegt vers 3, wordt daaruit voorgelezen,
en een kwart deel van de dag belijdt men schuld voor hun God.
Het één komt dus heel duidelijk voort uit het ander.

Ja, misschien denkt u: wacht even, maar het gaat hier toch over de wét?
Vers 3: er werd voorgelezen uit het boek van de wét van de HEER.
Ja, maar dat woord 'wet', daar staat hier voor Gods hele Woord.
De eerste 5 boeken van de Bijbel, dat was de Bijbel die men toen had.
Nou, uit die 5 boeken wordt voorgelezen.
Anders had je er natuurlijk ook geen kwart van de dag voor nodig!

Dat blijkt ook wel als je kijkt in vers 5 en volgende.
Want daar volgt een lofprijzing, kennelijk op basis van het gelezene.
En in die lofprijzing wordt eerst gesproken over de schepping, vers 6.
Daarna gaat het over Abram, vers 7.
Nou, dat is aardig aan het begin van de Bijbel natuurlijk (Genesis).

Vervolgens wordt ingezoomd op het volk in Egypte, vers 9 (Exodus).
Over de wetgeving op de Sinaï ook, vers 13 en volgende.
Over de geschiedenis van het gouden kalf, vers 18.
En ook de rest van de 40 jaar in de woestijn, vers 22.
Tot het moment dat ze eindelijk aankomen in het beloofde land, vers 24.

Zie je? Niet alleen wetten passeren de revue.
Maar de hele geschiedenis die God ging met Zijn volk.
Zoals beschreven in die eerste boeken van de Bijbel.

En dat alles bij elkaar dóet iets met hen.
Want ondanks de grootheid en de goedheid van God horen ze ook, vs 16,
hoe hun voorouders zich hebben misdragen;
koppig als ze waren luisterden ze niet naar de geboden van God.
Ja, vers 17, ze vergaten ook alle wonderen die Hij voor hen had verricht.
Vers 18: ze tergden u met het gouden kalf..
Hetzelfde zie je als het gaat over het beloofde land, vanaf vers 24.
De macht van God wordt geprezen.
Toch, vers 26, kwamen onze voorouders in opstand.
En als ze dan gestraft werden, vers 27, en weer om hulp riepen tot God,
was U zo goed om ze te bevrijden van de onderdrukking.
Maar zodra ze weer rust hadden, vers 28, ging het opnieuw verkeerd.
Is het niet om te huilen?
Is het niet om je wég te schamen voor God?

Ja, maar wacht even, dit gaat toch niet over de mensen ttv Nehemia?
Zij zijn toch niet in de woestijn geweest?
Dat waren hun verre, verre voorouders!
En zij zijn toch niet de generatie die de profeten heeft gedood?
En die daarom uiteindelijk, vers 30, in de ballingschap terecht kwamen?
Dat moeten op z'n hoogst hun opa's en oma's zijn geweest!
Kijk, zo gaan wij vaak om met wat we lezen in Gods Woord, of niet?

Maar de mensen ttv Nehemia doen het heel anders.

Zij beseffen: wij zijn geen haar beter dan zij!

In feite kun je één rechte lijn trekken van de woestijntijd naar ons.

Terwijl in vers 31 nog wordt gesproken over 'hen',

gaat het in vers 32 ineens over 'ons':

"En nu, o God, grote, sterke en ontzagwekkende God

- Ja, zó leren we U kennen uit Uw Woord! –

u die zich trouw houdt aan het verbond

- Waar uw volk slag op stoot de fout in ging –

wees niet onverschillig voor de rampspoed die ons getroffen heeft,

ons en onze koningen, vorsten, priesters, profeten,

ja ook *onze voorouders* en heel uw volk...

Zie je? Wat ze lezen in Gods Woord, over hun voorouders,

dat betrekken ze ook helemaal op zichzelf.

Het pijnlijke besef dringt tot hen door: dit gaat gewoon over ons.

Ja, het waren andere mensen, in een andere tijd.

Maar wij zijn precies zó, werkelijk waar.

Ook wij raken zomaar bij God vandaan,

vervolgens zoekt Hij ons weer op,

maar net zo hard trappen we Hem daarna weer op Zijn hart,

en zo gaat het maar door... is het niet om te huilen?!

Broeders en zusters, als wij dat niet kennen...

als wij onbewogen blijven wanneer de Bijbel opengaat...

komt dat dan ook niet omdat wij het lezen puur als een boek van toen?

De zonden van toen, ja we zeggen wel dat wij geen haar beter zijn,

maar raakt het ons nog?

Als we intussen wel God voortdurend weer zien zoeken naar ons hart?

Zet het ons dan nooit eens een keer pal vóór Hem?

Zodat je Hem in de ogen kijkt, en het breekt:

Here toch, wat hebt U een ongelofelijk geduld met mij...
 ineens besef ik waar ik mee bezig ben, keer op keer.
 Het zijn maar geen losse wetten die ik heb overtreden.
 Maar tegen U, tegen U alleen heb ik gezondigd.
 O, wat verschrikkelijk, Here God.
 Ik ben Uw gunst absoluut niet waard!!

Hetzelfde geldt ook voor al het moois wat we lezen in Gods Woord.
 Al het enthousiasme voor God, de enorme toewijding aan Hem.
 Bij Abraham, bij David, bij Salomo, bij Nehemia...
 Ook in het Nieuwe Testament, bijv. de eerste christelijke gemeente...
 Ja, dat was zo'n andere tijd, zeggen we dan.
 Dat kun je niet één op één overzetten naar vandaag.
 Nou, dat zal. Maar doet het u iets?
 Begint uw hart er sneller door te kloppen?
 En schrikt u dan ook van uw eigen matheid vaak?
 Wat een contrast met wat daar in de Bijbel staat!
 Is het niet om te huilen?
 O God, waar is dat enthousiasme gebleven, ontferm U alstublieft!

Broeders en zusters, al lezend in het boek Nehemia
 proeft u hopelijk met mij dat het hem *hier* om begonnen is.
 Wat er gebeurt te beginnen in Nehemia 8, dát was waar hij het voor deed.
 Ja, dát was waarom Gód hem bij de lurven had gepakt.
 Destijds, aan het hof in het verre Perzië.
 Niet maar dat die muur van Jeruzalem in puin lag.
 Maar dat het teruggekeerde volk zich daar kennelijk bij neer had gelegd.
 Tja, het is niet anders, wat dóe je er aan?
 Tegen zo'n overmacht aan tegenwerking kunnen wij natuurlijk nooit op...
 Nee, *wij* niet nee... maar is *de HERE* dan niet in jullie midden?!
 En zo niet, ga je dan niet in diepe verootmoediging op de knieën?
 Ja, nú... nu is het volk eindelijk zo ver.

Of liever: God zelf treft hen nu op een overweldigende manier in het hart.
 Hijzelf is overduidelijk weer in hun midden. (vgl. 1 Kor.14:25)
 Zijn Woord doet Zijn werk.

Zo wil Hij dat ook vandaag, hier in Hardinxveld-Giessendam.
 Het Woord gaat hier open, week in week uit.
 En dat Woord doet Zijn werk, diep in het hart van ieder die het hoort.
 Maar de vraag is: horen wij nog wel wat God zegt?
 Beseffen wij wel dat Hij het heeft tegen óns?
 Wordt het ook voor ons niet eens tijd voor diepe verootmoediging?
 Omdat we het zo goed weten voor een ander?
 Omdat we ons ook zo vaak afzetten tegen die ander?
 Maar mijn broeder, mijn zuster,
 hoe staat u nu zélf voor het aangezicht van de heilige God?
 Hoe sta *ik* er?
 HEER, wees mij zondaar genadig!

2. Het goede nieuws: ik hoor bij God

Wees niet bedroefd.
 Eigenlijk is dat maar een opmerkelijke boodschap.
 Zijn ze *eindelijk* zover, dat Gods Woord hen raakt diep in 't hart...
 Worden alle zeilen bijgezet om ze te laten óphouden met huilen.
 Waarom is dat?

Nou, dat wordt er meteen bij gezegd:
 Wánt de vreugde die de HEER geeft, is uw kracht.
 Verdriet om je zonden is dat dus niet!
 Het moet er wel zijn, het wordt gewerkt door Gods Woord.
 Maar als je het daarbij láát, slaat het je lam.

Zomaar zien wij dat als heel vroom.
Iemand die zich alleen maar heel diep schuldig weet voor God.
Alsof God niets liever ziet dan dat.
Jij hier, in je schuldbewuste hoekje.
En Hij daarboven, in zijn grote afkeer van de zonde.
Een grote kloof tussen Hem en jou.

Maar dat is niet de boodschap van de Bijbel, gemeente.
Die boodschap is juist goed nieuws: ik hoor bij Hem.
Ik ben zondiger dan ik ooit had gedacht.
Tegelijk ben ik meer geliefd dan ik ooit zou durven dromen.

Ook dát wordt duidelijker in Nehemia 9.
Terwijl aan de ene kant voortdurend de koppigheid blijkt van Gods volk,
wordt daarnaast keer op keer de goedheid van de HEER benoemd.
Ja, dat is de reden dat de Levieten in vers 5 het volk oproepen,
na de voorlezing van de Bijbel, en de verootmoediging voor hun schuld,
om op te staan, en de HEER te prijzen,
de HEER, die intussen maar wel úw God wil zijn, nog steeds,
ja dat zal blijven voor eeuwig en altijd!
En als je dan het vervolg leest, dan ligt daarop juist ook alle nadruk.
Hoe is het toch mogelijk dat God er nog steeds geen genoeg van heeft.
Maar altijd weer terugkomt, en terug roept, en zijn liefde geeft.
Ieder ander was er allang mee gestopt.
Maar God is dan ook totaal anders!

Dat is ook iets opvallends.
Als het volk wordt aangesproken om te stoppen met huilen,
wordt daarbij gezegd, tot twee keer toe (Neh.8:9, 8:11):
niet huilen, wánt deze dag is heilig, deze dag is gewijd aan uw God.
Wij zouden denken: heiligheid, daarbij past juist dat je huilt.
Of in ieder geval dat je stemmig bent, heel serieus, strak in 't gelid.

Maar heiligheid wordt hier juist gekoppeld aan vrolijkheid.
God is geen God die je lam slaat, in je verdriet om de zonde.
Hij is juist iemand die je sterk wil maken, in je blijdschap om Hem.
Geweldig, God is voor eeuwig mijn God.
En niets wat ik ooit deed, verandert daar iets aan.

En dan moet er worden gefeest.
Je weet gewoon niet wat je overkomt.
God blijkt nog veel geweldiger dan je dacht.

Wie denkt hier dan niet aan de gelijkenis van de verloren zoon?
De zoon die er echt alles door heeft geijast.
Totaal los van God geleefd, de bloemetjes buiten gezet...
En als hij dan alles kwijt is, komt hij tot zichzelf.
Zittend bij de varkens beseft hij: wat heb ik gedaan?!
En met hangende pootjes keert hij weer terug naar huis.
Maar terwijl hij amper begonnen is met zijn schuldbelijdenis,
sluit zijn vader hem letterlijk en figuurlijk in de armen.
En wat zegt hij dan: laten we eten en feestvieren!
En feestvieren, daarmee bedoelt hij ook echt fééstvieren.
Compleet met muziek en gedans.

Daarvan vind je in Nehemia 8 al een voorproefje, zou je kunnen zeggen.
Wanneer je hart opengaat voor God,
ja wanneer in Zijn Woord Gods hart opengaat voor jou,
dan wordt het feest.
Dan word je overrompeld door vreugde.
En juist die vreugde geeft je kracht om te leven voor God.
Om heel je leven opnieuw te wijden aan Hem.

Ja, en als je dat nou eens *niet* hebt?
Dan moeten we niet zeggen: daar gaat het niet om...

Want daar gaat het wél om.

Onze God wil niets liever dan dat we gaan genieten van Zijn goedheid.

En als dat er níet is, op geen enkele manier,

dan zullen we toch weer voor Hem gaan leven op *eigen* kracht.

Maar dat is de dood in de pot, gemeente.

Echt waar, alleen de vreugde van de HEER is uw kracht.

We hebben gelezen tot vers 12 van Nehemia 8.

Maar daarna gaat het nog verder!

Men komt er namelijk achter dat het de tijd is voor het Loofhuttenfeest.

Het feest dat te vergelijken is met onze dankdag komende week.

En ook daarvan geldt: het moet echt een féést zijn.

Het slot van vers 17 zegt het ook: de feestvreugde was groot.

Ja, vers 18b, maar liefst zeven dagen vierden ze feest!

Leg daar onze dankdag eens tegenaan...

Eén uurtje op woensdagavond...

En hoe feestelijk beleven we dát?

Ja, dit heeft dus ook alles te maken met ons alledaagse leven.

Zien we nog wat God ons daarin allemaal wel niet geeft?

Er stond een ontdekkende spreuk voorop het Gereformeerd Kerkblad.

De Schriftstudie die daar altijd staat, ging nu over dankdag.

En bovenaan stond het volgende:

Het toppunt van ondankbaarheid is:

boos worden omdat je de boter niet kunt vinden,

de koelkast zit ook zó vol!

Wordt het niet eens tijd, broeders en zusters,

om *in ons hele leven* ons radicaal te bekeren tot God?

Te beseffen hoe we van de wieg tot het graf afhankelijk zijn van Hem.

En dat werkelijk niets wat wij krijgen of hebben vanzelf spreekt.

Laat staan dat wij dat wel hebben verdiend.

Paulus roept ons op, in het Nieuwe Testament:

Laat de Heer uw vreugde blijven.

En dan bedoelt hij specifiek de Here Jezus.

In wie God zichzelf hélemaal weggegeven heeft aan ons.

Ja, Paulus zegt het nóg maar een keer: wees altijd verheugd.

Hoort u? Altijd!

Ook als je het moeilijk hebt, richt je op de Here Jezus,

en proef Gods onverdiende gunst ook voor jou.

Ook als je gezondigd hebt, en je schaamt je weg voor wat je deed,
blijf niet bedroefd, want de vreugde van de Here Jezus is je kracht.

Let wel, dit is geen gevoel: vóel je altijd blij.

Nee, het is een opdracht, een gebod: werk aan die blijdschap, iedere dag.

En maak daarvoor dus werk van Gods Woord.

Want alleen zó word je sterk.

Door het pijnlijke besef: dit gaat over mij!

En door het goede nieuws: ik hoor bij God!

Amen.

Hardinxveld-Giessendam, Jan Meijer
31 oktober 2010